

Warszawa, dnia 13 grudnia 2013 r.

NEWSLETTER PRAWNY

ORZECZNICTWO SN

1. **Nieobecność strony wywołana długotrwałą chorobą nie uzasadnia odroczenia rozprawy, jeżeli w okolicznościach sprawy wnioski o odroczenie rozprawy stanowi nadużycie praw procesowych.**¹
2. **W sprawie o zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę doznaną wskutek śmierci najbliższego członka rodziny (art. 446 § 4 k.c.) ma zastosowanie art. 445 § 3 k.c.**²

ORZECZNICTWO TK

1. **Uregulowanie w rozporządzeniu warunków otrzymywania dotacji ze środków publicznych przez niepubliczne wyższe uczelnie jest niezgodne z konstytucją.**
Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 94 ust. 5 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym w zakresie, w jakim uzależniają prawo niepublicznych szkół wyższych do dotacji ze środków publicznych od warunków ustalonych w rozporządzeniu, są niezgodne z art. 70 ust. 3 zdanie trzecie konstytucji.³
2. **Automatyczne uznawanie, że każdy nosiciel wirusa HIV, osoba chora na nabyte upośledzenie odporności (AIDS) lub przewlekłe zapalenie wątroby jest całkowicie niezdolna do służby w Policji lub Państwowej Straży Pożarnej na jakimkolwiek stanowisku bez względu na stan zdrowia, jest niezgodne z konstytucją.**
Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:
 - § 44 pkt 6 oraz § 57 pkt 5 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych w zakresie, w jakim powodują uznanie policjanta za całkowicie niezdolnego do pełnienia służby z powodu zachorowania na przewlekłe zapalenie wątroby albo zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS) bez względu na stan zdrowia, są niezgodne z art. 60 w związku z art. 30 i art. 31 ust. 3 konstytucji.
 - § 44 pkt 6 oraz § 57 pkt 4 i 5 załącznika nr 3 do powyższego rozporządzenia w zakresie, w jakim powodują uznanie strażaka za całkowicie niezdolnego do pełnienia służby z powodu nosicielstwa wirusa HIV, zachorowania na przewlekłe zapalenie

¹ Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., III CZP 78/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

² Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2013 r., III CZP 74/13, źródło: www.sn.pl/orzecznictwo.

³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r., K 16/13, źródło: www.trybunal.gov.pl.

wątroby albo zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS) bez względu na stan zdrowia, są niezgodne z art. 60 w związku z art. 30 i art. 31 ust. 3 konstytucji.

Zaskarżone przepisy powodują, że stwierdzenie u strażaka nosicielstwa wirusa HIV oraz stwierdzenie, że policjant lub strażak jest chory na zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS) lub przewlekłe zapalenie wątroby, jest równoznaczne z uznaniem danego funkcjonariusza za całkowicie niezdolnego do pełnienia służby (kategoria zdrowia D) i jego zwolnieniem z Policji lub Państwowej Straży Pożarnej. Komisje lekarskie nie mają natomiast możliwości przyznania takim osobom kategorii zdrowia C (zdolny do służby z ograniczeniem, np. na niektórych stanowiskach).⁴

ZMIANY W PRAWIE

Zamknięcie klubu dziecięcego lub choroba niani usprawiedliwi nieobecność w pracy.

Od dnia 22 listopada br. pracownik może usprawiedliwić nieobecność w pracy w razie nieprzewidzianego zamknięcia klubu dziecięcego, do którego uczęszcza jego dziecko oraz w razie choroby niani lub dziennego opiekuna, sprawującego opiekę nad dzieckiem.

Z dniem 22 listopada 2013 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. poz. 1359). Celem nowelizacji jest umożliwienie pracownikom (w tym również pracownikom samorządowym) usprawiedliwienia nieobecności w pracy w razie nieprzewidzianego zamknięcia klubu dziecięcego, do którego uczęszcza ich dziecko oraz w razie choroby niani lub dziennego opiekuna, sprawującego opiekę nad dzieckiem.⁵

PROJEKTY ZMIAN W PRAWIE

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o rzeczach znalezionych.

Do Sejmu trafią przepisy dotyczące postępowania z rzeczami znalezionymi. Rada Ministrów zdecydowała o przyjęciu projektu ustawy o rzeczach znalezionych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Ustawa określi szczegółowo prawa i obowiązki znalazcy, porządkując regulacje, które obecnie rozproszone są po różnych aktach prawnych. Najważniejsze zmiany przedstawiają się następująco:

- Według projektowanych przepisów znalazca rzeczy znalezionej należącej do osoby mu znanej, powinien niezwłocznie zawiadomić ją o znalezieniu i wezwać do odbioru. Jeżeli nie wie, kto jest tą osobą albo nie może ustalić jej miejsca zamieszkania, będzie zobowiązany do niezwłocznego zawiadomienia o znalezieniu rzeczy starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub miejsce znalezienia rzeczy.
- Cenne przedmioty, jak pieniądze, czy biżuteria nieodpłatnie przechowa starosta.

⁴ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r., U 5/13, źródło: www.trybunal.gov.pl.

⁵ Opracowanie: Adam Bochentyn, źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

- Znalazca rzeczy będzie mógł liczyć na znaleźne, jeżeli przy wydaniu rzeczy osobie uprawnionej (lub przy wydaniu rzeczy na przechowanie) zgłosi chęć jego otrzymania. Znaleźne wyniesie 10 proc. wartości rzeczy.
- Ustawa ureguluje także kwestię nabywania własności rzeczy przez znalazcę - znaleziona rzecz będzie mogła stać się własnością znalazcy, jeżeli w ciągu roku od doręczenia wezwania do odbioru lub w ciągu dwóch lat od znalezienia osoba nie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy. Skutek ten nastąpi jednak wyłącznie wówczas, gdy znalazca uczynił zadość spoczywającym na nim obowiązkom związanym ze znalezieniem.⁶

CIEKAWOSTKI & INNE

➤ **UOKiK: wszczął postępowanie przeciwko Izbie Notarialnej w Warszawie. Sprawdzi, czy samorząd notariuszy nie naruszył prawa antymonopolowego.**

Z wstępnej analizy dokonanej przez UOKiK wynika, że Izba mogła ograniczać konkurencję, zakazując zrzeszonym w niej notariuszom udziału w przetargach na świadczenie usług.

Za udział w porozumieniu ograniczającym konkurencję grozi kara finansowa w wysokości do 10 proc. przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w roku poprzedzającym wydanie decyzji.

To nie pierwszy raz gdy UOKiK zajmuje się działalnością samorządu notariuszy. W 2010 r. prezes UOKiK wydała decyzję dotyczącą Krajowej Rady Notarialnej, kwestionując jedno z postanowień kodeksu etyki zawodowej notariusza, pozwalające notariuszowi otworzyć kancelarię w budynku, w którym mieści się już inna kancelaria jedynie pod warunkiem uzyskania zgody Rady Izby Notarialnej.⁷

➤ **ETPCz: przeprowadził 3 grudnia pierwszą rozprawę w sprawie dwóch skarg dotyczących niejawnego i nieformalnego przetrzymywania i torturowania przez CIA, na terenie Polski, osób podejrzewanych o terroryzm.**

Skargi zostały wniesione przez dwóch mężczyzn pochodzenia jemeńskiego i palestyńskiego, którzy w 2002 r. mieli zostać przewiezieni do Polski w trakcie tajnej operacji CIA i umieszczeni w odosobnionym miejscu. Obaj mężczyźni byli podejrzewani o związki z Al-Kaidą, zaangażowanie w zamach terrorystyczny z 11 września 2001 r. oraz inne zamachy tego typu. Do Polski skarżący mieli trafić w wyniku "przerzucania" ich pomiędzy różnymi tajnymi bazami CIA, znajdującymi się m.in. w Tajlandii, Afganistanie i w Maroku. Obecnie obaj przebywają w bazie Marynarki Wojennej USA w Guantanamo, gdzie są pozbawieni wolności już ponad 10 lat, pomimo braku skazania sądowego. O ich przetrzymywaniu w Guantanamo zdecydował panel amerykańskiego sądu wojskowego w utajnionym postępowaniu.

⁶ Opracowanie: Monika Sewastianowicz, źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

⁷ Źródło: Monika Sewastianowicz, www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

Skarżący zarzucają, iż za wiedzą i zgodą polskich władzy byli w Polsce przetrzymywani i przesłuchiwani przez agentów CIA przy wykorzystaniu tzw. "wzmocnionych technik przesłuchań", czyli po prostu tortur.

Skarga wniesiona do Trybunału w omawianych sprawach dotyczy zasadniczo trzech kwestii. Po pierwsze, torturowania i bezprawnego przetrzymywania skarżących na terytorium Polski za wiedzą władz krajowych, odpowiednio przez 6 i 9 miesięcy w odniesieniu do poszczególnych skarżących, bez żadnej podstawy prawnej i kontroli prawnej, bez kontaktu z obrońcą i bez możliwości kontaktu z rodziną. Po drugie, umożliwienia wywozu skarżących z Polski do nieznanego miejsca, pomimo realnej groźby poddawania ich dalszym torturom, nieformalnego pozbawienia wolności i braku gwarancji rzetelnego procesu w państwie przeznaczenia. I po trzecie, braku przeprowadzenia przez Polskę skutecznego i rzetelnego śledztwa w sprawie okoliczności przetrzymywania, torturowania i wywiezienia skarżących z Polski.⁸

➤ **Cały 2014 r. poświęcony na szkolenie z procedury karnej.**

W przyszłym roku ruszą intensywne szkolenia z zakresu zmian w procedurze karnej, które zaczną obowiązywać w połowie 2015 r. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury przeznaczyła na ten cel ponad 2 mln zł. Radcowie prawni i adwokaci planują doszkalanie dodatkowe dla aplikantów.

Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych Dariusz Sałajewski zaproponował, aby radcowie prawni mogli wziąć udział w organizowanych przez KSSiP szkoleniach z zakresu nowej procedury karnej jako obserwatorzy. Przewidział także możliwość dofinansowania takiego udziału.

Wiceprezes NRA adwokat Jacek Trela przedstawił problem związany z nowelizacją k.p.k. Otóż aplikanci z drugiego roku aplikacji adwokackiej, którzy już ukończyli szkolenie z procedury karnej, będą musieli ponownie się przeszkolić. Pytanie za czyje pieniądze?

Wiceminister Jerzy Kozdroń dał prostą odpowiedź: - Naczelna Rada Adwokacka zwróciła się w tym roku do ministra sprawiedliwości o podniesienie opłaty za aplikację. Minister przychylił się do tej prośby i opłata wzrosła o 600 zł, czyli adwokaci dostali 4 mln 212 tys. zł więcej środków niż w ubiegłym roku. Z tej sumy muszą wygospodarować środki na uzupełniające szkolenia.⁹

⁸ Tak wynika z postępowań toczących się przed Trybunałem w sprawach nr 28761/11, Al Nashiri przeciwko Polsce, oraz nr 7511/13, Husayn (Abu Zubaydah) przeciwko Polsce., źródło: Katarzyna Warecka, www.kancelaria.lex.pl/newsletter.

⁹ Opracowanie: Katarzyna Żaczkiewicz-Zborska. Źródło: www.kancelaria.lex.pl/newsletter.